

ГУЛАНДОМ ҚУРАМБОЕВА

ЎЗБЕК ВА ҚОРАҚАЛПОҚ АДАБИЙ АЛОҚАЛАРИ

ГУЛАНДОМ ҚУРАМБОЕВА
филология фанлари номзоди, доцент

**ЎЗБЕК ВА ҚОРАҚАЛПОҚ
АДАБИЙ АЛОҚАЛАРИ**

(адабий алоқа, ўзаро таъсир ва
бадий таржима)

Тошкент
«EFFECT-D» – 2022

УЎК: 821.512.133.09(092)

КБК: 83.3(5Ў)

Қ 81

Мазкур монография Тошкент Педиатрия тиббиёт институти Кенгашининг 2022 йил 30-мартдаги 9-сонли қарори билан нашрга тавсия этилган.

Масъул муҳаррир:

Кенгесбай Алламбергенов –
филология фанлари доктори, профессор

Тақризчилар:

Баҳодир Каримов – филология фанлари доктори, профессор
Зиёда Бекбергенова – филология фанлари доктори, профессор

Г. Қурамбоева. ЎЗБЕК ВА ҚОРАҚАЛПОҚ АДАБИЙ АЛОҚАЛАРИ (адабий алоқа, ўзаро таъсир ва бадий таржима): монография. – Т.: «EFFECT-D» нашриёти, 2022. – 244 бет.

Ушбу монографияда ХХ–ХХІ аср ўзбек ва қорақалпоқ адабий алоқалари тараққиётига муносиб ҳисса қўшган ёзувчи ва шоирларнинг ижоди, таржимонлик фаолияти, қардошлик мавзусида туркум яратиш усули, миллий колорит яратиш бобидаги маҳорати ҳақида сўз юритилади. Хусусан, таниқли шоир ва ёзувчилар Ғафур Ғулом, Миртемир, Жўлмирза Оймирзаев, Асқад Мухтор, Ибройим Юсупов, Тўлепберган Қайипбергановлар бир пайтлар бошлаб берган адабий алоқаларни истиқлол йилларида давом эттираётган бир гуруҳ қалам соҳибларининг шеърят, наср, драматургия ва публицистика соҳасида эришган ютуқлари қиёсий аспектда ўрганилган.

Монография адабиётшуносларга, Олий ўқув юртларининг филология факультетлари талабаларига, магистрлари ва мустақил изланувчиларига, адабий алоқа ва таъсир, бадий таржима масалалари билан шуғулланувчи мутахассисларга, докторантларга мўлжалланган.

ISBN 978-9943-8085-0-8

© Г. Қурамбоева, 2022.

© «EFFECT-D» нашриёти, 2022.

МУНДАРИЖА

<i>Кириш</i>	3
Адабий алоқалар – адабий жараён тақозоси.....	8
Адабий алоқаларда алоҳида ижодкорларнинг воситачилик роли.....	17
Қорақалпоқ шеъриятида Ғафур Ғулом анъаналари ва ўзига хослик.....	26
Қорақалпоқ мавзуси Миртемир лирикасида.....	36
Мавзу яқинлиги – тасвир хилма-хиллиги.....	55
Ўхшаш сюжетлар, ўхшаш тақдирлар, янги талқинлар.	65
Шеърий туркум яратиш анъанаси ва ижодий индивидуаллик.....	76
Бердақ асарлари ўзбекча таржималарда.....	103
Ўзбек тилида жаранглаган қорақалпоқ эпоси.....	120
Ўзбек адабиёти ва адабиётшунослиги Бердақ ижоди ҳақида.....	127
Ибройим Юсупов ва ўзбек адабиёти.....	148
Қорақалпоқ адабиёти Бахтиёр Назаров тадқиқотларида.....	160
Қорақалпоғистондаги ўзбек тилли ижодкорларнинг ўзига хослиги.....	171
Миллий колорит, образлилик – бадиият мезони.....	183
Достонлар, сахна асарлари қорақалпоқ ҳаётининг бадий кўзгуси.....	195
Қорақалпоғистон публицист ёзувчи нигоҳида.....	214
Қорақалпоқ адабиёти Рустам Мусурмон таржималарида.....	223
<i>Хулоса</i>	233
<i>Фойдаланилган адабиётлар</i>	239

ГУЛАНДОМ ҚУРАМБОЕВА
филология фанлари номзоди, доцент

ЎЗБЕК ВА ҚОРАҚАЛПОҚ АДАБИЙ АЛОҚАЛАРИ

(адабий алоқа, ўзаро таъсир ва
бадий таржима)

МОНОГРАФИЯ

Муҳаррир: О. Фозилова

Саҳифаловчи-дизайнер: К. Рахматов

«EFFECT-D» нашриёти

Нашр. лиц. № АА 0016. 19.08.2019 й.

24.06.2022 да нашрга рухсат этилди. Формат 84x108 ¹/₃₂.
Шартли б.т. 14,75. Ҳисоб. б.т. 15,25. Times гарнитураси.
300 нусха. 49-бўйртма.

Манзил: Тошкент ш., Абай кўчаси 16-А уй

Тел.: +998 97 755-99-07, +998 94 673-99-07.

Электрон почта: info@effectnashr.uz

ISBN 978-9943-8085-0-8

9 789943 808508